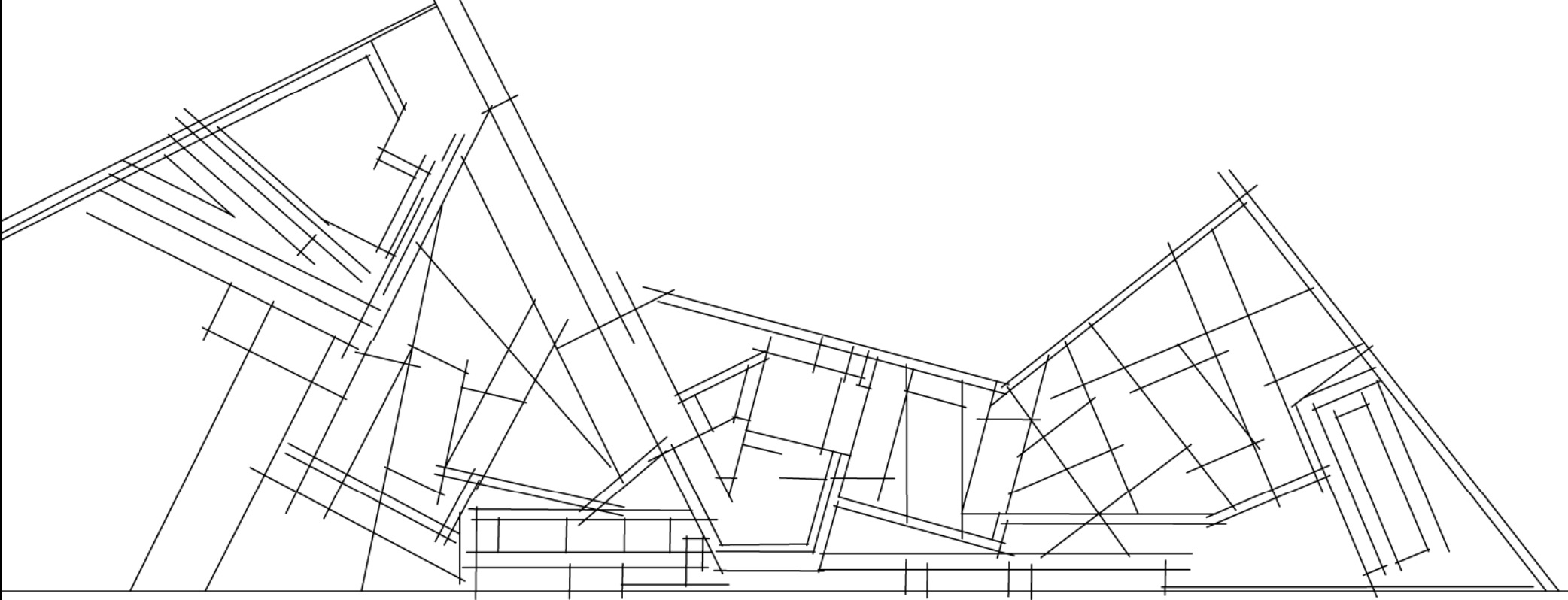

διπλωματική εργασία

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΦΟ

πανεπιστήμιο θεσσαλίας / τμήμα αρχιτεκτονικών μηχανικών / επιβλεπων καθηγητής : σπυρος παλαδοπουλος / φοιτητρια : χρυσαφηνη θεοδουλου

οκτώβριος 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΦΟ

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας αφορά τη μελέτη και το σχεδιασμό για τη δημιουργία πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων, του τμήματος αρχιτεκτόνων στην πόλη της Πάφου. Η επιλογή του θέματος προέκυψε από την ανάγκη του συγκεκριμένου τόπου για ενδυνάμωση στον τομέα της εκπαίδευσης και κατά συνέπεια στην αναδόμηση της παιδείας και του πολιτισμού της κοινωνίας γενικότερα. Ως αφετηρία λοιπόν στον προβληματισμό για την επιλογή του θέματος τέθηκε η εμφανής αδυναμία στην προσφορά ανώτατων εκπαιδευτικών κέντρων, καθώς η Πάφος είναι μια πόλη που στηρίζει την οικονομία της στην τουριστική κυρίως δραστηριότητα.

Σκοπός της μελέτης είναι να διαμορφώσει ένα σύνολο από τέσσερις χωρικές μονάδες που συνδιαλέγονται με το τοπίο και παράλληλα λειτουργούν ως αυτόνομοι ανεξάρτητοι χώροι, διαχωρίζοντας και κατηγοριοποιώντας τις λειτουργίες – χρήσεις τους σε δυο επίπεδα. Το πρώτο αναφέρεται στην ενότητα της διοίκησης και εκπαίδευσης και το δεύτερο στην ενότητα της έρευνας και του πολιτισμού. Στο πρώτο επίπεδο εντάσσονται οι λειτουργίες που αφορούν την οργάνωση της σχολής και την διεκπεραίωση του προγράμματος σπουδών των φοιτητών. Στο δεύτερο επίπεδο εντάσσεται το κτήριο της βιβλιοθήκης και ένας εκθεσιακός χώρος που στοχεύουν στην ενθάρρυνση της αναζήτησης της γνώσης και παρουσίασης των απτών αποτελεσμάτων της μάθησης.

Το οικόπεδο που φιλοξενεί το συγκρότημα των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων εντάσσεται στην περιοχή Γεροσκήπου, Νοτιοανατολικά της Πάφου και βρίσκεται στην πρώτη από τις τρεις αναβαθμίδες όπου κατά τα γεωλογικά χρόνια έγινε ανύψωση της ξηράς από τη θάλασσα δημιουργώντας έτσι την υφιστάμενη βραχώδη τοπιογραφία.

Βασικό κριτήριο στην επιλογή της περιοχής επέμβασης, υπήρξε η ένταξη του εκπαιδευτικού συγκροτήματος στον αστικό ιστό της πόλης, με την εύκολη πρόσβαση από το κάθε σημείο της και η συσσώρευση συμβολισμών και της μνήμης από τα ίχνη που μαρτυρούν την πολιτισμική και γεωλογική ιστορικότητα του τόπου. Το οικόπεδο βρίσκεται στο βύθισμα απότομου υψομέτρου της τάξεως των 23 μέτρων, που ουσιαστικά το αποκόπτει από τον οικισμό της Γεροσκήπου και περιβάλλεται περιμετρικά από την πόλη της Πάφου η οποία απλώνεται βορειοδυτικά σαν αγκαλιά γύρω από αυτό δημιουργώντας έτσι ένα συσχετισμό μεταξύ τους. Εντάσσεται σε μια ευρύτερη έκταση χιλίων στρεμμάτων για την

οποία έχει εκπονηθεί σχέδιο ειδικής ανάπτυξης το οποίο συνδυάζει έργα κοινής ωφέλειας όπως, κέντρα ιατρικής περίθαλψης , κέντρο ερευνών, αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολεία, οικιστικές μονάδες και εμπορικές χρήσεις.

Η γραμμική συνέχεια του τόπου ανάμεσα στις δυο περιοχές (Γεροσκήπου, οικόπεδο) διακόπτεται αφού η έντονη υψομετρική διαφορά δρα σαν φυσικό όριο εμποδίζοντας έτσι την άμεση πρόσβαση στη περιοχή επέμβασης , οπότε προτείνεται η τοποθέτηση μιας πεζογέφυρας η οποία προκύπτει ως προέκταση οδικής αρτηρίας, που συνδέει την περιοχή με ένα δίκτυο δρόμων που οδηγούν σε σημεία αναφοράς μέσα στην πόλη και τελικά καταλήγει στη κεντρική προτεινόμενη πλατεία που ενοποιεί τις δύο λειτουργικές κτιριακές ενότητες της αρχιτεκτονικής σχολής.

Το φυσικό διαχωριστικό όριο λειτούργησε τελικά διαφορετικά σε αυτή την περίπτωση καθώς έθεσε παράλληλα την κατευθυντήρια γραμμή στη συνεχή διαδοχική διάταξη των χωρικών μονάδων ακολουθώντας την τοπιογραφία της περιοχής σε οριζόντιο άξονα. Ο συνδυασμός της τοπιογραφίας με τη χρήση ενός συστήματος νοητών χαράξεων που προκύπτουν από τους δρόμους το οποίο οριοθετεί τους χώρους και διαμορφώνει τις συνθήκες και αρχές σχεδιασμού. Σαν τελικό αποτέλεσμα η μορφή και ο σχεδιασμός των κτιρίων πηγάζει μέσα από μια διαδικασία ανάλυσης και εμπάθυνσης στα στοιχεία και χαρακτηριστικά του χώρου και της ιστορίας του.

university structures and facilities of architecture department in pafos

The subject matter of the diplomatic study concerns the design and creation of the University structures and facilities in the department of the architects school in the city of Pafos. The necessity of restructuring and upgrading the sector of education in the specific area was the decisive factor in the choice of the subject matter, which will result to the strengthening and reformation of the education and culture of the local society in general.

As a hint and starting point in the choice of the subject was the obvious lack of educational centers of the highest level due to the fact that the main activity of the people of Pafos is the agriculture and tourism. The aim of the study is to shape four territorial units which converse with the landscape and function simultaneously as autonomous and independent spaces (locations) separating and categorizing their functions and operations in two separate unities. The first unity refers to the administration and education and a second unity to the research and culture. In the first unity the functions and operations concerning the organization of the architectural department and carrying out of the schedule (program) of the students studies are incorporated. In the second unity the library building and the exhibition area are incorporated, aiming to encourage the research of the knowledge and the presentation of the actual results of the said knowledge.

The plot on which the university buildings, installations and facilities will be built is within the region of the Yeroskipou municipality north-east of Pafos and consists the first part of the three elevations of the ground which was created during the geological years from the level of the sea, thus creating the existing topography. Basic criterion in the choice of the location was the inclusion of the education buildings in the urban network of the city, having easy accessibility from any point of the area, and the gathering of symbolism and memories from the remains which witnesses the cultural and geological history of the area. The plot lies in the lower part of a sharp hypsometric (altitude) of about 23 meters, which practically disconnects the accessibility towards the built area of Yeroskipou and embraced by the city of Pafos in the north-west part creating a relativity between them. The extend of the plot is over 1000 donums. A special plan of development has already been designed for the said plot and combines projects such as hospital, medical centers, athletic installations,

research centers, schools, residential and commercial units, shopping center and parks.

The linear continuation of the area between the two sectors (Yeroskipou-Plot) is interrupted by the steep hypsometric difference which becomes a natural boundary thus obstructing the direct access to the project, therefore the building of a pedestrian bridge which connects the project with the roads network leading to the points of reference within the city and in the proposed central square (piazza) which unifies the two functional and operational unities of the architectural school.

The natural division limit finally worked out in a different way in this case, since it placed at the same time the direction line in the continuous successive arrangement of the area units following the topography of the area in a horizontal axis. The combination of the topography by using a system of conceivable mappings that results out of the streets and which limits the spaces and shapes of the rules and principles of designing. As a final result a shape and design of the buildings comes out through an analysis procedure by deeping into the elements and characteristics of the area and its history.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2. ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΠΟ

- Ιστορικά στοιχεία για την πόλη της Πάφου
- Ιστορικά στοιχεία για την περιοχή Γεροσκήπου

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ

- Ανάγνωση του αστικού ιστού
- Ανάγνωση του οικοπέδου και της ευρύτερης περιοχής

4. Η ΙΔΕΑ

- Ίχνη και πλαισιώσεις
- Αρχετυπικές μορφές και εξέλιξη (ανάλυση δεδομένων)
- Σκαριφήματα και διαγράμματα ιδεών

5. Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

- Γενικά χαρακτηριστικά
- Λειτουργίες και κτιριολογικό πρόγραμμα
- Μορφή και υλικά

6. ΣΧΕΔΙΑ

- Κατόψεις
- Τομές
- Όψεις
- Τρισδιάστατες αναπαραστάσεις

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

σ α γ ω γ η

ε ι σ α γ ω γ η

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας αφορά τη μελέτη και το σχεδιασμό για τη δημιουργία πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων, του τμήματος αρχιτεκτόνων στην πόλη της Πάφου. Η επιλογή του θέματος προέκυψε από την ανάγκη του συγκεκριμένου τόπου για ενδυνάμωση στον τομέα της εκπαίδευσης και κατά συνέπεια στην αναδόμηση της παιδείας και του πολιτισμού της κοινωνίας γενικότερα. Ως αφετηρία λοιπόν στον προβληματισμό για την επιλογή του θέματος τέθηκε η εμφανής αδυναμία στην προσφορά ανώτατων εκπαιδευτικών κέντρων, καθώς η Πάφος είναι μια πόλη που στηρίζει την οικονομία της στην τουριστική κυρίως δραστηριότητα.

Σκοπός της μελέτης είναι να διαμορφώσει ένα σύνολο από τέσσερις χωρικές μονάδες που συνδιαλέγονται με το τοπίο και παράλληλα λειτουργούν ως αυτόνομοι ανεξάρτητοι χώροι, διαχωρίζοντας και κατηγοριοποιώντας τις λειτουργίες – χρήσεις τους σε δυο επίπεδα. Το πρώτο αναφέρεται στην ενότητα της διοίκησης και εκπαίδευσης και το δεύτερο στην ενότητα της έρευνας και του πολιτισμού. Στο πρώτο επίπεδο εντάσσονται οι λειτουργίες που αφορούν την οργάνωση της σχολής και την διεκπεραίωση του προγράμματος σπουδών των φοιτητών. Στο δεύτερο επίπεδο εντάσσεται το κτήριο της βιβλιοθήκης και ένας εκθεσιακός χώρος που στοχεύουν στην ενθάρρυνση της αναζήτησης της γνώσης και παρουσίασης των απτών αποτελεσμάτων της μάθησης.

Το οικόπεδο που φιλοξενεί το συγκρότημα των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων εντάσσεται στην

περιοχή Γεροσκήπου, Νοτιοανατολικά της Πάφου και βρίσκεται στην πρώτη από τις τρεις αναβαθμίδες όπου κατά τα γεωλογικά χρόνια έγινε ανύψωση της ξηράς από τη θάλασσα δημιουργώντας έτσι την υφιστάμενη βραχώδη τοπιογραφία.

Βασικό κριτήριο στην επιλογή της περιοχής επέμβασης, υπήρξε η ένταξη του εκπαιδευτικού συγκροτήματος στον αστικό ιστό της πόλης, με την εύκολη πρόσβαση από το κάθε σημείο της και η συσσώρευση συμβολισμών και της μνήμης από τα ίχνη που μαρτυρούν την πολιτισμική και γεωλογική ιστορικότητα του τόπου. Το οικόπεδο βρίσκεται στο βύθισμα απότομου υψομέτρου της τάξεως των 23 μέτρων, που ουσιαστικά το αποκόπτει από τον οικισμό της Γεροσκήπου και περιβάλλεται περιμετρικά από την πόλη της Πάφου η οποία απλώνεται βορειοδυτικά σαν αγκαλιά γύρω από αυτό δημιουργώντας έτσι ένα συσχετισμό μεταξύ τους. Εντάσσεται σε μια ευρύτερη έκταση χιλίων στρεμμάτων για την οποία έχει εκπονηθεί σχέδιο ειδικής ανάπτυξης το οποίο συνδυάζει έργα κοινής ωφέλειας όπως, κέντρα ιατρικής περίθαλψης, κέντρο ερευνών, αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολεία, οικιστικές μονάδες και εμπορικές χρήσεις.

Η γραμμική συνέχεια του τόπου ανάμεσα στις δυο περιοχές (Γεροσκήπου, οικόπεδο) διακόπτεται αφού η έντονη υψομετρική διαφορά δρα σαν φυσικό όριο εμποδίζοντας έτσι την άμεση πρόσβαση στη περιοχή επέμβασης, οπότε προτείνεται η τοποθέτηση μιας πεζογέφυρας η οποία προκύπτει ως προέκταση οδικής

αρτηρίας, που συνδέει την περιοχή με ένα δίκτυο δρόμων που οδηγούν σε σημεία αναφοράς μέσα στην πόλη και τελικά καταλήγει στη κεντρική προτεινόμενη πλατεία που ενοποιεί τις δύο λειτουργικές κτιριακές ενότητες της αρχιτεκτονικής σχολής.

Το φυσικό διαχωριστικό όριο λειτούργησε τελικά διαφορετικά σε αυτή την περίπτωση καθώς έθεσε παράλληλα την κατευθυντήρια γραμμή στη συνεχή διαδοχική διάταξη των χωρικών μονάδων ακολουθώντας την τοπιογραφία της περιοχής σε οριζόντιο άξονα. Ο συνδυασμός της τοπιογραφίας με τη χρήση ενός συστήματος νοητών χαράξεων που προκύπτουν από τους δρόμους το οποίο οριοθετεί τους χώρους και διαμορφώνει τις συνθήκες και αρχές σχεδιασμού. Σαν τελικό αποτέλεσμα η μορφή και ο σχεδιασμός των κτιρίων πηγάζει μέσα από μια διαδικασία ανάλυσης και εμβάθυνσης στα στοιχεία και χαρακτηριστικά του χώρου και της ιστορίας του.

Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ

Κύρια Φυσιογραφικά Χαρακτηριστικά

Η Πάφος, παράκτια πόλη νοτιοδυτικά της Κύπρου, με μέσο υψόμετρο 10 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, είναι κτισμένη στο μέσο περίπου της πεδιάδας της Πάφου. Γεωλογικά είναι τοποθετημένη πάνω σε πρόσφατες αλλουβιακές αποθέσεις καθώς και άλλες αποθέσεις θαλάσσιων βαθμίδων. Η παράκτια πεδιάδα, ξαπλώνεται ανατολικά και δυτικά της πόλης της Πάφου. Οι θαλάσσιες αναβαθμίδες είναι ένα γεωμορφολογικό φαινόμενο που ο επισκέπτης αντικρίζει, ιδιαίτερα όταν βρεθεί στο λιμανάκι της Κάτω Πάφου ή στη Γεροσκήπου.

Η Πάφος απέχει περίπου 155 χμ. από την πρωτεύουσα Λευκωσία , 183 χμ. από την Αμμόχωστο, το κύριο λιμάνι του νησιού πριν από την τούρκικη εισβολή του 1974, 140 χμ. από τη Λάρνακα , δίπλα στο σημερινό διεθνές αεροδρόμιο και 71 χμ. από την Λεμεσό, την πιο εμπορική πόλη της Κύπρου και το μεγαλύτερο λιμάνι.

Ιστορία

Η πόλη δέχτηκε διάφορα και ποικίλα ονόματα διαμέσου των αιώνων, όπως Νέα Πάφος, Κλαυδία, Ερυθρά, Σεβαστή, Φλαβία, Παλαιά και πρόσφατα Κτήμα και το 1971 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου μετονομάστηκε σε Πάφο.

Σύμφωνα με την παράδοση, η πόλη της Πάφου, κτίστηκε κατά τον 12^ο αιώνα π.Χ. από τον Αγαπήνορα, ήρωα του Τρωικού πολέμου από την Αρκαδία. Κατά την ελληνιστική περίοδο (325-350 π.Χ.) το σημαντικότερο γεγονός που διαδραματίστηκε ήταν η επιλογή της Πάφου ως πρωτεύουσα της Κύπρου, κάτι το οποίο αποδίδεται στους πιο κάτω λόγους:

- Στην γεωγραφική της θέση κοντά στην Αλεξάνδρεια, έδρα των Πτολεμαίων
- Στην ασφάλεια που παρείχε κατά την περίοδο εκείνη
- Στην σημαντική και πολύτιμη ξυλεία που προσέφερε το δάσος της, κυρίως για ναυπήγηση πολεμικών και εμπορικών πλοίων

Είναι πολύ πιθανόν το ιερό της Αφροδίτης στην Παλαίπαφο με τους απειράριθμους προσκυνητές και την οικονομική του ευρωστία να διαδραμάτισε κάποιο ρόλο. Αναμφίβολα η επιλογή της Πάφου ως πρωτεύουσας της Κύπρου σήμαινε την οικονομική ανάπτυξη και πρόοδο της πόλης. Στην εποχή αυτή κτίστηκαν λαμπρά οικοδομήματα και δημόσια κτίρια, ενώ οι τάφοι των Βασιλέων εξακολουθούν να συνιστούν ένα από τα πιο εντυπωσιακά

μορφώματα της πολεμικής περιόδου μαζί με τα μοναδικά ψηφιδωτά στον κόσμο που διασώζονται σε πολύ καλή κατάσταση.

Κατά τη ρωμαϊκή το 15 π.Χ. η πόλη ισοπεδώθηκε από σεισμό, ξανακτίστηκε όμως με τη βοήθεια του αυτοκράτορα Οκταβιανού Αυγούστου.

Στην Πάφο επίσης οι Απόστολος Παύλος και Βαρνάβας το 45 π.Χ. πήγαν να διδάξουν το Χριστιανισμό. Ο Σέργιος Παύλος ήταν ο πρώτος διοικητής που αποσπάστηκε το Χριστιανισμό και το νησί η πρώτη ρωμαϊκή επαρχία που είχε χριστιανό διοικητή.

Κατάλοιπα της ρωμαϊκής περιόδου είναι τα μωσαϊκά της Πάφου, όπως και η κολώνα όπου, κατά την παράδοση, ο Απόστολος Παύλος δέχτηκε 39 ραβδισμούς. Κατάλοιπα των διωγμών που δέχτηκε ο Χριστιανισμός στην Πάφο είναι οι κατακόμβες της Αγίας Σολομωνής και του Αγίου Λαμπριανού, που αρχικά ήταν τάφοι της ελληνιστικής περιόδου.

Κατά την βυζαντινή περίοδο, ισχυρός σεισμός έπληξε την πόλη και κατέστρεψε τα αξιόλογα οικοδομήματα της. Αυτή την περίοδο επίσης δέχτηκε τα γνωστά πλήγματα και τις λεηλασίες από τις αραβικές επιδρομές, ιδίως εκείνες του 7^{ου} αιώνα μ.Χ. Ωστόσο κατά την βυζαντινή περίοδο ανοικοδομήθηκαν βασιλικές καθώς επίσης το φρούριο της Πάφου, που κυρίαρχος σκοπός του ήταν προφανώς η προφύλαξη και η αντίσταση κατά των αραβικών επιδρομών.

Κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας η Πάφος, όπως και ολόκληρη η Κύπρος, παρήκμασε και γι' αυτό πολλοί ξένοι επισκέπτες την παρουσίαζαν ως «ερειπωμένη πόλη». Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου ήταν η βαριά φορολογία, η υπανάπτυξη, οι διώξεις, η κακοδιοίκηση και κυρίως η πλήρης αδιαφορία εκ μέρους του κατακτητή.

Η διαδοχή της τουρκοκρατίας από τους Άγγλους έγινε αναιμακτα και χωρίς το παραμικρό επεισόδιο. Το 1878 ιδρύθηκε δημαρχείο και κτίστηκαν η αστυνομία, το διοικητήριο, το νοσοκομείο, το κτηματολογικό γραφείο, το ταχυδρομείο, η Μητρόπολη κ.τ.λ. Η πόλη άρχισε να εξυπηρετείται με διασωληνομένο νερό, να αναπτύσσει την εκπαίδευσή της και να ιδρύει ποικίλα πνευματικά σωματεία. Ιδιαίτερα άρχισε ο προβληματισμός της οδικής σύνδεσης της με τις υπόλοιπες πόλεις και χωριά.

Στα χρόνια μετά την ανεξαρτησία μέχρι και την τούρκικη εισβολή του 1974, η Πάφος εξακολουθούσε να' ναι μια σχετικά μικρή πόλη με περιορισμένες υπηρεσίες με περιορισμένο αριθμό τουριστών και επισκεπτών. Μετά το 1974 δέχτηκε μια αξιόλογη τουριστική δραστηριότητα και σε αυτή τη φάση ανοικοδομήθηκαν πολυάριθμα ξενοδοχεία.

Η Πάφος σήμερα είναι ένα μικρό κέντρο υπηρεσιών με πληθυσμό που ανέρχεται στους 30.000 περίπου ανθρώπους στο Δήμο Πάφου, ενώ ο πληθυσμός στην ευρύτερη υπεραστική περιοχή ανέρχεται στους 55.000 ανθρώπους. Η παρουσία της βιομηχανικής περιοχής των πολυάριθμων ξενοδοχείων και τουριστικών

εγκαταστάσεων και το αεροδρόμιο της καθιστούν την πόλη ένα βασικό τουριστικό κέντρο που συνεχώς αναπτύσσεται και σε άλλους τομείς ως επακόλουθο του συνεχούς αυξανόμενου πληθυσμού της και συνεπώς των αναγκών της.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Κύρια Φυσιογραφικά Χαρακτηριστικά

Η Γεροσκήπου πήρε το όνομα της από τους ιερούς κήπους στην αρχαιότητα που ήταν αφιερωμένοι στην θεά Αφροδίτη και βρίσκεται στα Ανατολικά και Νοτιοανατολικά της πόλης της Πάφου, τα όρια των οποίων εφάπτονται. Την κοινότητα διασχίζει ο υπεραστικός δρόμος που συνδέει την Πάφο με όλες τις λοιπές πόλεις και επαρχίες της Κύπρου. Βρίσκεται σε ύψος 65 μέτρων πάνω από τη θάλασσα. Ο οικισμός της Γεροσκήπου είναι κτισμένος σε μικρό ύψωμα, δεσπόζει της θάλασσας και είναι πυκνοδομημένος στο κέντρο με αραιές οικοδομές στην περιφέρεια. Οι εδαφολογικοί σχηματισμοί και οι θαλάσσιες αναβαθμίδες αναδεικνύουν τα σημεία όπου κατά τα παλιότερα χρόνια έφτανε η στάθμη του νερού της θάλασσας.

Ιστορία

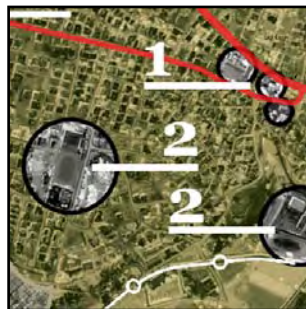
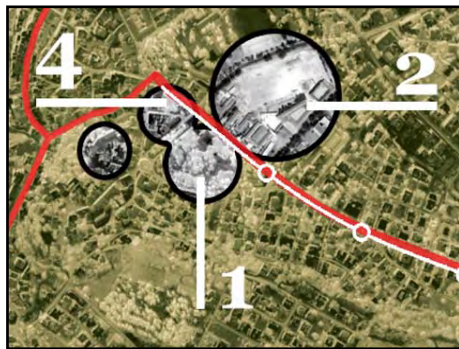

Κατά την αρχαιότητα ολόκληρη η περιοχή της Γεροσκήπου άνηκε στο βασίλειο της Πάφου αν και δεν υπάρχουν στοιχεία για το ποία χρονική περίοδο κτίστηκε ο πρώτος οικισμός όπου βρίσκεται η σημερινή Γεροσκήπου. Στην περιοχή υπάρχουν αρχαιότητες που ξεκινάνε να χρονολογούνται από τα Προϊστορικά χρόνια μέχρι και την Ρωμαϊκή περίοδο. Έχουν ανασκαφεί αρκετοί τάφοι στους βράχους που βρίσκονται στο όριο που διαχωρίζει την πρώτη αναβαθμίδα από τη δεύτερη όπου είναι κτισμένος ο οικισμός της Γεροσκήπου. Από τη ρωμαϊκή εποχή σώζεται σήμερα στη Γεροσκήπου ένα μικρό ιερό του Απόλλωνος Υλάτη ο οποίος είναι λαξευμένος στο βράχο και αποτελείται από δυο συνεχόμενους μικρούς χώρους προσιτούς με βαθμιδωτό λαξευτό δρόμο, από τους οποίους ο ένας έχει κυκλικό σχήμα και ο άλλος ακανόνιστο τετράγωνο σχήμα.

Ανάγνωση του Αστικού Ιστού

Ο πολεοδομικός χαρακτήρας της Πάφου και της περιοχής Γεροσκήπου χαρακτηρίζεται από χαμηλή δόμηση όπου κατά το πλείστον επικρατεί αμιγή κατοίκηση και έχει οργανικό σχηματισμό στη διάταξη των οικοδομικών τετραγώνων και του οδικού δικτύου. Εμφανίζεται πιο έντονη πυκνότητα κατοίκησης στο κέντρο όπου οι χρήσεις γης ανήκουν κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες και το εμπόριο. Από τον πυρήνα-κέντρο προς τα περίχωρα η δόμηση αραιώνει σταδιακά.

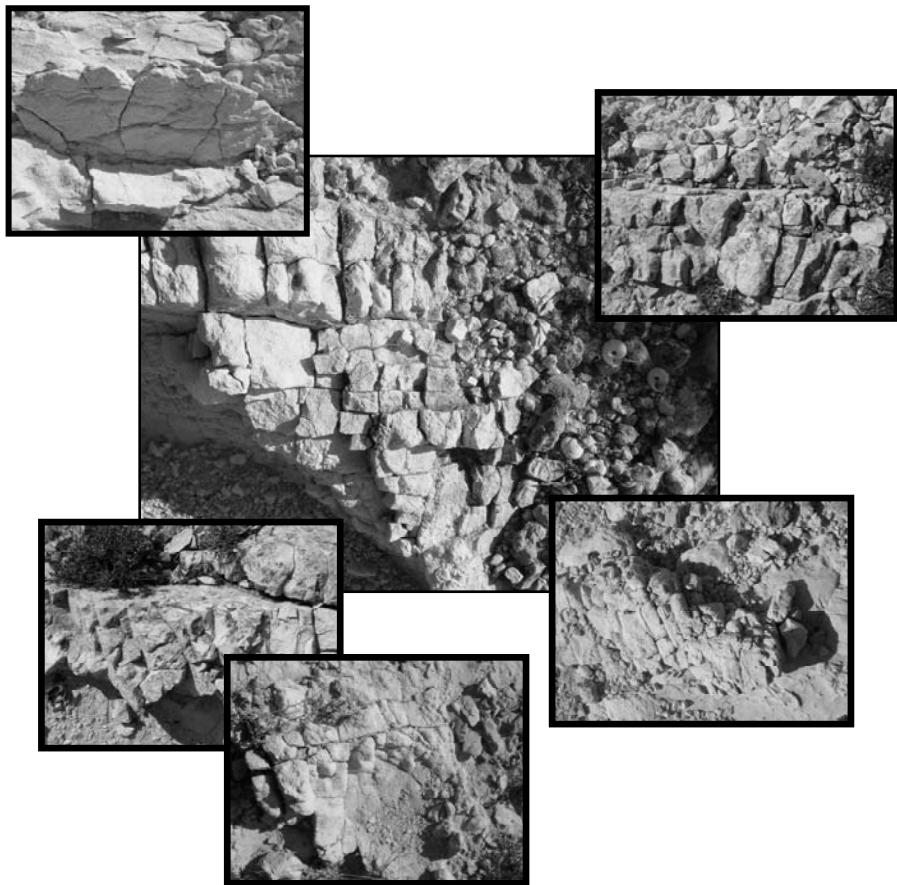
Υπάρχει μια κύρια οδική αρτηρία η οποία διαπερνά μέσα από την πόλη και τις γύρω περιοχές και χωριά ενοποιώντας τα έτσι με τις υπόλοιπες πόλεις της Κύπρου καθώς διευκολύνει την πρόσβαση και διοχετεύει την κίνηση σε όλα τα σημεία. Στην πόλη της Πάφου και την περιοχή Γεροσκήπου υπάρχουν ποικίλες χρήσεις και τοπόσημα τα οποία μπορούν να ελκύσουν και να μεταφέρουν κίνηση προς αυτές.

Πέρα από τα τοπόσημα και τους χώρους ενδιαφέροντος είναι σημαντικό να αναφέρουμε τις ζώνες εκπαίδευσης που αναπτύσσονται σε διάφορα σημεία της πόλης και την ύπαρξη πάρκων και χώρων αθλοπαιδιών.

Ανάγνωση του Οικοπέδου & της Ευρύτερης Περιοχής

Το οικόπεδο είναι βραχώδες με έντονα φυσικά χαρακτηριστικά που του προσδίδουν ένα άγριο και απρόσιτο χαρακτήρα με ήπιες εδαφικές διαβαθμίσεις που χαμηλώνουν από τον βορρά προς την ανατολή και τελικά καταλήγουν στο επίπεδο της θάλασσας. Το οικόπεδο ορίζεται στην βορειοανατολική του πλευρά από τον λόφο με μια έντονη υψομετρική διαφορά και στην νοτιοδυτική του πλευρά ορίζεται από τον υπεραστικό αυτοκινητόδρομο που ακολουθεί τη φυσική κλίση του εδάφους και οδηγεί από το κέντρο της πόλης της Πάφου στην Κάτω Πάφο. Ο λόφος σαν φυσικό όριο που εκτείνεται κατά μήκος της μιας πλευράς του οικοπέδου, ακολουθεί ένα καμπύλο σχηματισμό που στο μέσο περίπου της πορείας του δημιουργεί ένα μεγάλο κόλπο σαν αγκαλιά. Το ισχυρό όριο του λόφου περιορίζει εντελώς τη δυνατότητα κίνησης χωρίς όμως να αποκόπτει τις οπτικές φυγές προς όλες τις κατευθύνσεις και κυρίως προς το θαλάσσιο μέτωπο. Μέσα στο τοπίο βρίσκονται διασκορπισμένα ποικίλα πετρώματα με διαφορετικές υφές μορφές και μεγέθη, καθώς και σπήλαια που μαρτυρούν και υπερτονίζουν τις φυσικές και γεωλογικές αλλαγές του χρόνου. Στο τοπίο έρχεται να ολοκληρώσει την οπτική εικόνα το ίχνος από τα ερείπια που έχει αφήσει ο χρόνος από την αρχαιότητα με την ύπαρξη λαξευτών σπηλιών δίνοντας έτσι ένα ιδιαίτερο ύφος με ιστορική σημασία στο τοπίο. Παρατηρώντας από το ύψος του λόφου στο νοτιοδυτικό άξονα αντικρίζει κανείς με το βλέμμα ένα τοπίο που αποτελείται από τρία χωρικά πλάνα. Στο πρώτο πλάνο απλώνεται μια τεράστια

έκταση χωρίς οικιστική ανάπτυξη με το μεγαλύτερο κομμάτι της καλυμμένο με πράσινο, στο δεύτερο πλάνο εμφανίζονται ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις και τέλος το βλέμμα καταλήγει στο γαλάζιο της θάλασσας. Περπατώντας το τοπίο και αντικρίζοντας τις οπτικές εναλλαγές στα φυσικά χαρακτηριστικά προκαλείται η αίσθηση πως βρίσκεσαι στο βυθό της θάλασσας, είτε πως βιώνεις το χώρο μέσα από το σκηνικό της ελληνοιστικής εποχής. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως το φυσικό αυτό όριο έρχεται να διαχωρίσει το παρελθόν μιας πανάρχαιας χωρικής υπόστασης από τη σύγχρονη μορφή της αστικής πόλης.

Ίχνη και Πλαισιώσεις

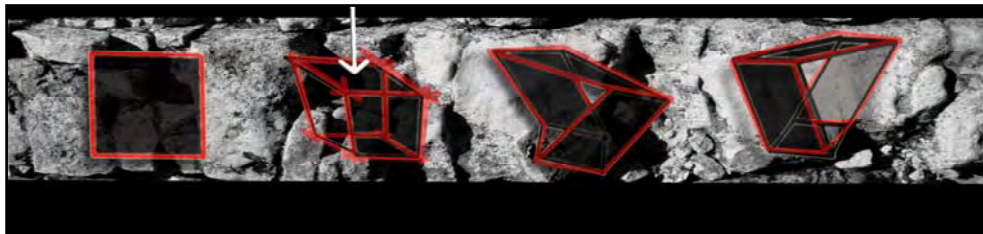
Η ιδέα γεννήθηκε μέσα από την ανάγνωση του τοπίου και την ταυτόχρονη αναζήτηση των ιστορικών στοιχείων και των φυσικών χαρακτηριστικών ώστε να γίνει αντιληπτό και κατανοητό σαν βιώσιμος χώρος. Αναγνωρίζοντας τα στοιχεία και τις πληροφορίες που εισπράττεις από το χώρο βλέπεις μια ιστορία να ξεδιπλώνεται μέσα στο τοπίο που μιλάει μέσα από τα ίχνη που έχει αφήσει το σάρωμα του χρόνου. Το άγριο ανάγλυφο που προκύπτει από τα πετρώματα και οι έντονες εναλλαγές του κενού – πλήρες που δημιουργείται από τις σπηλιές αποδίδει μια ιδιαίτερη πλαστικότητα και ενδιαφέρον στο τοπίο. Στο σύνολο τους τα διάσπαρτα βραχώματα, οι φυσικές και λαξευτές σπηλιές αποτυπώνουν το πέρασμα τους και την μετάλλαξη τους μέσα στο χρόνο αφήνοντας έτσι στο παρόν μονάχα τα ίχνη τους σαν δηλώσεις για την ύπαρξή τους σε μια άλλη μορφή και κατάσταση σε κάποιο άλλο χρόνο. Διαβάζοντας την πληροφορία από τα ίχνη των ερειπίων μπορεί κανείς να αντιληφθεί πως αυτά κάποτε είχαν συνοχή ,αλλιιώτική μορφή και μια ολοκληρωμένη εικόνα. Η αφαιρετικότητα που προκύπτει μέσα από τα ίχνη είναι το πρώτο στάδιο στη σύλληψη της ιδέας

Σε δεύτερο στάδιο έρχεται η επεξεργασία και αναγνώριση του χώρου των σπηλιών ως τρισδιάστατα πλαίσια. Η σπηλιά ουσιαστικά αποτελεί μια εσοχή, ένα σκάψιμο στο βράχο. Πρόκειται δηλαδή για τη δημιουργία χώρου μέσω της αφαίρεσης ενός μικρότερου όγκου από ένα μεγαλύτερο. Αποκαλύπτεται έτσι ένας κενός χώρος,

ένα τρισδιάστατο πλαίσιο που αρχίζει να αποκτά ενδιαφέρον στις τροποποιήσεις και μετατροπές που μπορεί να υποστεί σαν χωρική οντότητα εάν ασκήσεις δυνάμεις και πιέσεις πάνω σε αυτό.

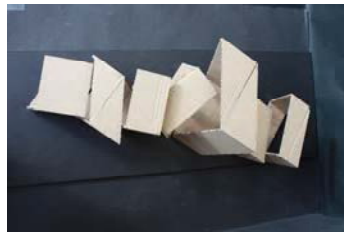
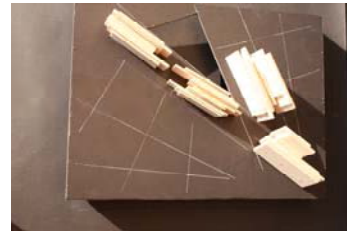
Αρχετυπικές μορφές και εξέλιξη

Η αφαίρεση και η σύλληψη του κενού χώρου ως τρισδιάστατο πλαίσιο κατευθύνει τη σκέψη στο πως με αυτά τα δεδομένα μπορεί να δημιουργηθεί η μορφή σε διαφορετικό ύψος. Το τρισδιάστατο ορθογώνιο πλαίσιο τείνει να στραφεί και να παραμορφωθεί εάν ασκηθεί μια κατακόρυφη κάθετη δύναμη στο πάνω μέρος του. Το πλαίσιο αυτό αρχίζει να μεταβάλλεται και προκύπτει ένας σχηματισμός που χαρακτηρίζεται από μια δυναμική μορφή με έντονες οξείες γωνίες και παράλληλα ταυτίζεται με μια πιο ισχυρή δομή που ενισχύει τη σχέση του εξωτερικού με το εσωτερικό. Όσο περισσότερη πίεση ασκείται πάνω σε αυτό τότε αρχίζει να δίνει κάθε φορά ένα διαφορετικό αποτέλεσμα στο σχηματισμό και την σχέση του με τον οριζόντιο και κάθετο άξονα.

Πολλαπλασιάζοντας αυτά τα πλαίσια και τοποθετώντας τα σε συνεχή διάταξη δημιουργείται πλέον ένα ενιαίο σύνολο από χωρικές μονάδες που μπορούν να συνομιλήσουν μεταξύ τους και να δημιουργήσουν ένα βιώσιμο χώρο. Για να διατηρηθεί μια ισορροπία και αρμονία μεταξύ της σχέσης αυτής, το ύψος αναλογεί στο μήκος και το πλάτος τους αντίστοιχα. Η βάση της κάθε χωρικής μονάδας τοποθετείται παράλληλα με την οροφή της επόμενης και έτσι οργανώνεται ένας κανόνας μέσω της επανάληψης στη χωροθέτηση μεταξύ τους που επιτρέπει τη διαμόρφωση ενός σπόνδυλου με ασύμμετρη γεωμετρία.

Σκαριφήματα και διαγράμματα ιδεών

Σκαριφήματα και διαγράμματα ιδεών

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προτασ

τελικη προταση

τελικη

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

λικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προ

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προ

προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

ελικη προταση

τελικη προταση

τελικη προτο

κη προταση

τελικη προταση

τελικη προταση

Γενικά Χαρακτηριστικά

Το συνολικό έργο εκτείνεται διαγώνια σε μήκος, στα 460 μέτρα περίπου όπου το μεγαλύτερο πλάτος φτάνει στα 200 μέτρα και το μικρότερο στα 80 μέτρα. Οι προσβάσεις γίνονται με δύο τρόπους. Ο ένας τρόπος πρόσβασης γίνεται μέσω του δρόμου όπου ανοίγονται είσοδοι κατά μήκος του σε πέντε σημεία και τοποθετούνται χώροι στάθμευσης, οι οποίοι εξυπηρετούν το κάθε κτήριο ξεχωριστά και ένας κεντρικός χώρος στάσης λεωφορείων. Ο δεύτερος τρόπος πρόσβασης γίνεται μέσω της πεζογέφυρας η οποία εκτείνεται ως συνέχεια οδικής αρτηρίας της πόλης και βρίσκεται στα 23 μέτρα ύψος βορειοανατολικά του 9συγκρουήματος.

Ο εξωτερικός χώρος του πανεπιστημιακού συγκροτήματος διαμορφώνεται σε τέσσερα υψομετρικά επίπεδα τα οποία ακολουθούν το κλιμακωτό κατέβασμα του εδάφους από το βορρά προς τον νότο δημιουργώντας έτσι εναλλαγές στην πορεία και την οπτική του επισκέπτη. Το πρώτο υψομετρικό επίπεδο βρίσκεται στο +3.00 όπου τοποθετείται μια μικρή πλατεία, ένας χώρος στάσης για τον επισκέπτη που κατεβαίνει από τη πεζογέφυρα. Από το σημείο αυτό, ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να επιλέξει δυο πορείες – διαδρομές οι οποίες οδηγούν σε κάθε σημείο του έργου. Δημιουργείται λοιπόν μια κεντρική ευθύγραμμη γραμμικά διαδρομή, η οποία οδηγεί μέσω ράμπας στην κεντρική πλατεία, ανάμεσα στις δυο κτιριακές ενότητες του πανεπιστημιακού συγκροτήματος.

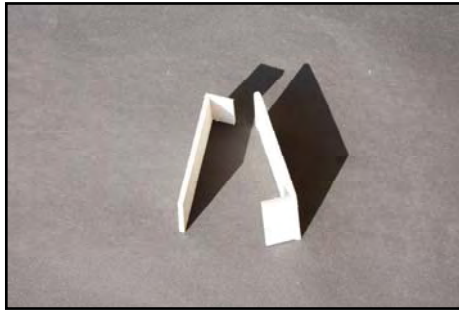
Η βασική αυτή διαδρομή λειτουργεί ως επέκταση της πεζογέφυρας και καταλήγει στο επίπεδο ισογείου (± 0.00)

και συνεχίζει την ευθύγραμμη πορεία μέσω ράμπων και σκαλοπατιών που σε κατεβάζουν στο -2.00 επίπεδο της πλατείας και τέλος με ένα σπάσιμο της πορείας οδηγείται ο επισκέπτης στο -4.00 όπου σε αυτό το επίπεδο απλώνεται η δεύτερη ενότητα της συνολικής επέμβασης.

Η δεύτερη εναλλακτική πορεία – διαδρομή από το +3.00 (επίπεδο μικρής πλατείας) ακολουθεί ευθύγραμμα τον άξονα τοποθέτησης του κτηρίου εκπαιδευτικών χώρων όπου ο επισκέπτης θα συναντήσει αρχικά τις αθλητικές εγκαταστάσεις και στη συνέχεια η πορεία διακόπτεται από την τοποθέτηση της εισόδου στους χώρους εκπαίδευσης. Στο δυτικό μέρος (επίπεδο δρόμου) δημιουργείται μια δευτερεύουσα διαδρομή – πορεία η οποία διαπερνά τα κτήρια διοίκησης και εκπαίδευσης και έχει απόληξη τη κεντρική πλατεία.

Η κεντρική πλατεία λειτουργεί ως σημείο αναφοράς συσσωρεύοντας όλες τις κινήσεις στο χώρο τις και παράλληλά από αυτήν διασπώνται δευτερεύουσες διαδρομές οι οποίες σε οδηγούν προς όλες τις κατευθύνσεις και προορισμούς του έργου. Όλες οι δευτερεύουσες πορείες στο δυτικό μέρος του συγκροτήματος αποκόπτονται είτε «σπάνε» στα σημεία όπου βρίσκονται οι εισοδοί των κτηρίων. Στο γενικό πλάνο της εξωτερικής διαμόρφωσης και πέρα από την οριοθέτηση μέσω των διαδρομών δημιουργήθηκε ίση κατανομή ανάμεσα στους χώρους πράσινου που ενισχύουν το φυσικό στοιχείο εξασφαλίζοντας έτσι αρμονία και ισορροπία σε οπτικό και λειτουργικό επίπεδο.

Όλα αυτά τα χωρικά χαρακτηριστικά συνθέτουν μια κατάσταση εναλλακτικών και ποικίλων κινήσεων μέσα στο χώρο επέμβασης δίνοντας στον επισκέπτη την αίσθηση του διαδοχικού βυθίσματος από την βόρεια κατεύθυνση προς την νότια και παράλληλα την ευκαιρία να βιώσει την γαλήνη του φυσικού στοιχείου.

Λειτουργίες και Κτιριολογικό Πρόγραμμα

Οι πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις χαρακτηρίζονται από δυο ενότητες με σκοπό να κατηγοριοποιηθούν οι χρήσεις σε οργάνωση και εκπαίδευση, έρευνα και πολιτισμό. Η κάθε έννοια ενσωματώνεται στις χρήσεις του κάθε κτιρίου ξεχωριστά υπερτονίζοντας την αξία τους και καθιστώντας τις ως αυτόνομες δραστηριότητες με διαφορετικό χαρακτήρα.

Στον σχεδιασμό των εσωτερικών χώρων χρησιμοποιήθηκαν δυο άξονες – χαράξεις κατά μήκος του κτίσματος με διαφορετική διεύθυνση ο κάθε ένας παράλληλοι κάθε φορά σε διαφορετικό γραμμικό στοιχείο και δημιουργείται έτσι πιο έντονα η αίσθηση της προοπτικής μέσα στο χώρο. Οι άξονες λειτούργησαν σαν όρια που τεμαχίζουν το εσωτερικό σε τρεις ζώνες και οργανώνουν την χωροθέτηση. Με την τοποθέτηση των εισόδων στα άκρα των χαράξεων αυτών και των

κλιμακοστασιών σε εμφανή σημεία, δημιουργείται ένας κεντρικός χώρος που εξυπηρετεί τις βασικές κινήσεις και επιτρέπει παράλληλα στον χρήστη να έχει καθαρή οπτική και πορεία μέσα στο κτίριο. Στις ζώνες δεξιά και αριστερά αναπτύσσονται οι υπόλοιπες χρήσεις του κτιρίου.

Μορφή και Υλικά

Η μορφή που προκύπτει αποδίδει στο σύνολο της μια σπονδυλωτή κατάσταση με όγκους που ακολουθούν μια συνεχόμενη διάταξη και τοποθετούνται κάθε φορά κάθετα σε διαφορετικό άξονα δημιουργώντας έτσι την ιδιότητα της εναλλαγής στην εικόνα ανάλογα με την οπτική γωνία που βρίσκεται ο παρατηρητής. Η μορφή των κτιρίων γίνεται κατανοητή εάν λάβει κανείς υπόψη και την λειτουργία του. Μέσω των εναλλαγών του συμπαγούς-διαφάνειας, ανοικτού – κλειστού, των διαφορετικών κλίσεων στις οροφές και των υλικών προκύπτει η ανάγκη να τονιστεί η ποικιλομορφία στη λειτουργία και τις χρήσεις.

Κτιριολογικό Πρόγραμμα

Κτήριο εκπαίδευσης

Αποθήκες και βοηθητικοί χώροι	265 τμ
Αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια	830 τμ
Αμφιθέατρα	450 τμ
Χώροι αναψυχής	565 τμ
Χώροι εξυπηρέτησης	80 τμ
Χώροι κίνησης	1160 τμ
	Σύνολο 3770 τμ

Κτήριο διοίκησης

Αποθήκες και βοηθητικοί χώροι	280 τμ
Γραφεία καθηγητών και πρύτανη	290 τμ
Χώρος συνεδριάσεων	45 τμ
Γραμματεία	25 τμ
Κυλικείο	30 τμ
Ιατρείο	20 τμ
Χώρος κίνησης	395 τμ
	Σύνολο 1085 τμ

Κτιριολογικό Πρόγραμμα

Βιβλιοθήκη

Αποθήκες και βοηθητικοί χώροι	625 τμ
Βιβλιοστάσια	340 τμ
Αναγνωστήρια	220 τμ
Κυλικείο	65 τμ
Διοίκηση και βοηθητικοί χώροι	380 τμ
Χώροι συνεδριάσεων	200 τμ
Χώροι κίνησης	890 τμ

Σύνολο 2720 τμ

Εκθεσιακός χώρος

Αποθήκες και βοηθητικοί χώροι	400 τμ
Χώροι έκθεσης	1200 τμ
Χώρος παρουσιάσεων	110 τμ
Κυλικείο	110 τμ
Διοίκηση	60 τμ
Χώροι συνεδριάσεων	200 τμ
Χώροι κίνησης	670 τμ
Εμπορικές χρήσεις	45 τμ

Σύνολο 2995 τμ

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

σ χ ε δ ι α

τοπογραφικό κλ. 1:500

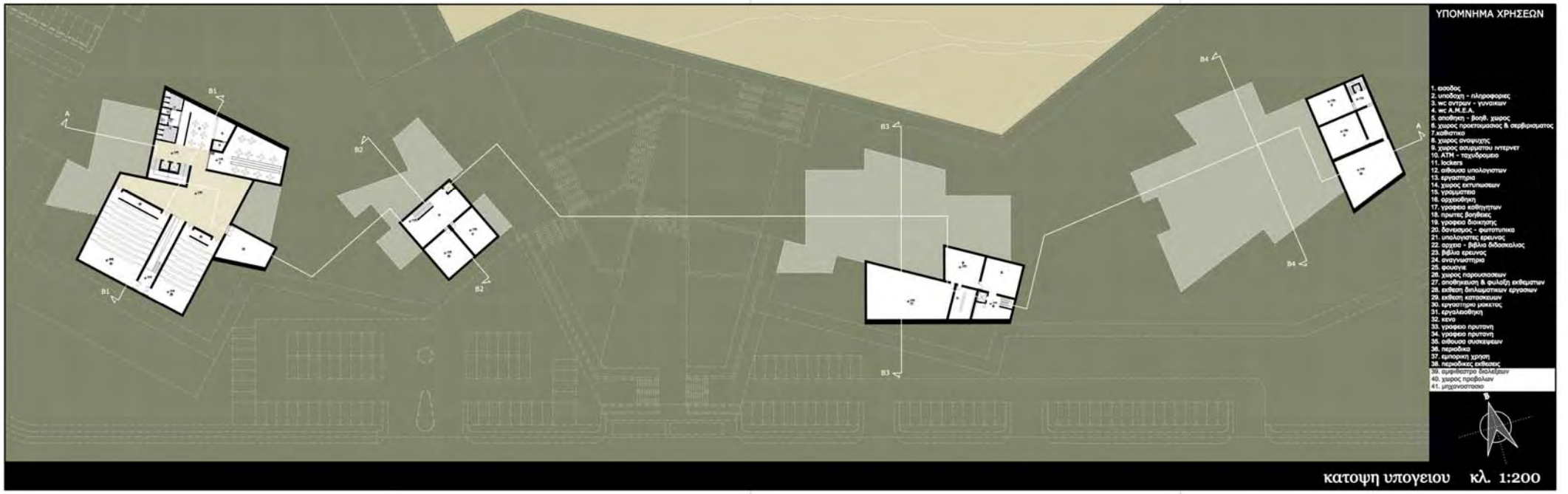

- βραχοι - πετρωματα
- σηλαια
- ποδηλατοδρομος
- κυρια οδικη αρτηρια
- πεζοδρομιο
- χωροι πρασινου
- χωροι αθλητικων εγκαταστασεων
- χωρος στασης λεωφορειων
- χωροι σταθμευσης
- κυρια ροη κινησης - οριοθετηση επεμβασης

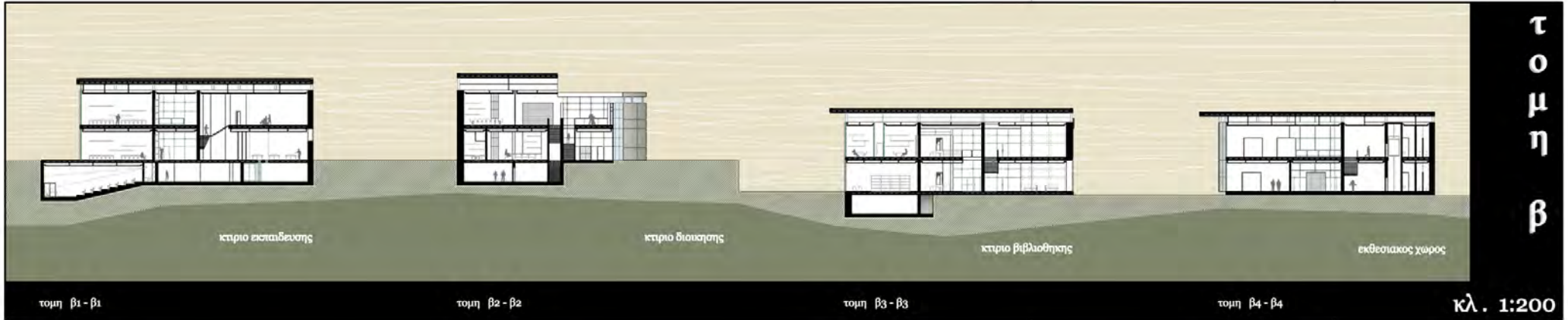

τομή α - α πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων

κλ. 1:200

δυτική οψη πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων

κλ. 1:200

νοτια οψη χωρων εκπαιδευσης

ανατολικη οψη χωρων εκπαιδευσης

βορεια οψη χωρων εκπαιδευσης

δυτικη οψη χωρων εκπαιδευσης

νοτια οψη διοικησης

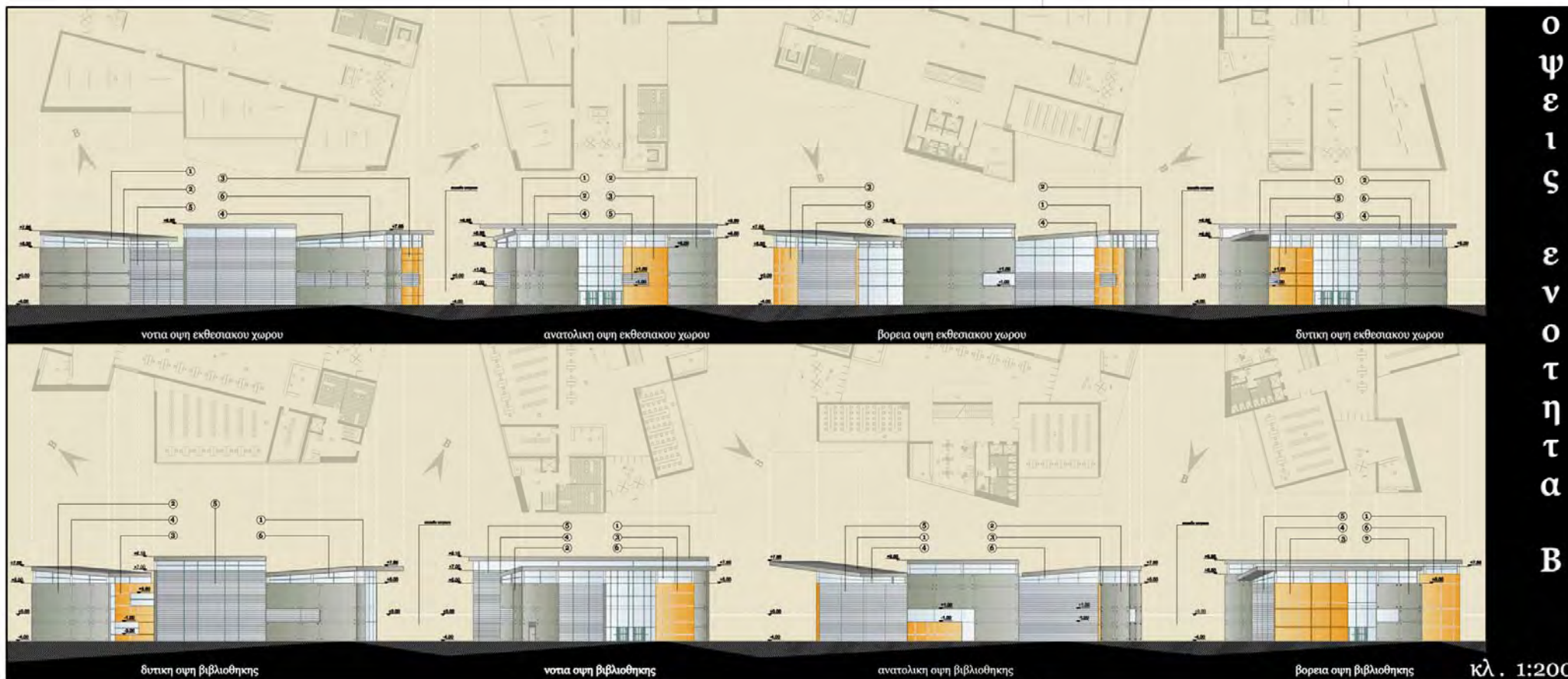
ανατολικη οψη διοικησης

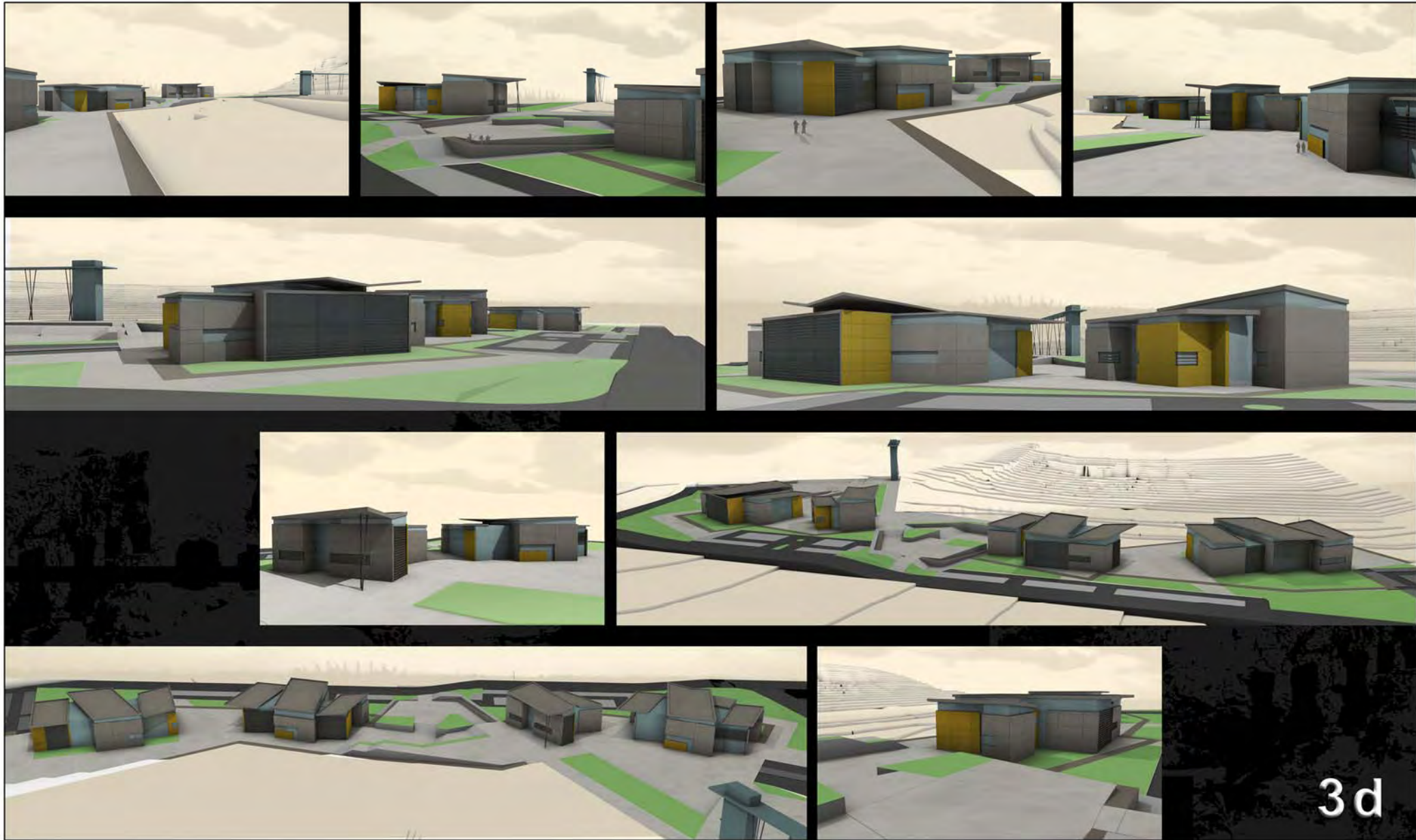
βορεια οψη διοικησης

δυτικη οψη διοικησης

κλ . 1:200

Ο
Ψ
Ε
Ι
Σ
Ε
Ν
Ο
Τ
Η
Τ
Α
Α

3d

Ευχαριστώ όλα τα άτομα που με βοήθησαν... ο καθένας με το δικό του ξεχωριστό τρόπο